

ב"ה, גליון יג תשרי תשכ"ו

וועד העולמי לזכות את הרבים

כל אחד יקבל על עצמו להחזיר בתשובה לכל הפחות מאה אנשים,
על ידי שיורה לו הדרך האמת ולהוציאו מקליפות הערב רב נזכה להגאולה שלימה בב"א
ירושלים עיה"ק תובב"א

ארגון מיוחד שהוא מדריך ומורה דרך למזכי הרבים להרבות כבוד שמים

**שכר המוכיח הוא כ"כ רב שגם אם תשעים ותשע אחוז לא
יקבלו דבריו ורק אחוז אחד יקבלו כדאי להחזיק בתוכחתו
"הוכח תוכיח את עמיתך וגו' (ויקרא י"ט, יז).**

ודאי שלא ינעם לאדם להיות מוכיח ומטיף מוסר בשעה שהוא רואה שכל פעולתו אין בה מועיל וכי השחית דבריו
על אזנים ערלות. ברם, חייב אדם כזה ללמוד ממעשיה של מוכרת-התפוחים בשוק. כל היום היא עומדת על רגליה ליד
סלי התפוחים ומכריזה בקולי קולות:

- תפוחים בזול! תפוחים קנו בזול!

עבר אחד וראה אותה עומדת כך ופיה אינה פוסק מלצעוק ומלהכריז על סחורתה, ברם במשך כל אותו זמן
שהתבונן בה לא סר אליה איש ולא מכרה אפילו תפוח אחד. אף-על-פי-כן המשיכה והכריזה: - תפוחים! תפוחים
בזול!

פנה אליה אותו אדם ואמר: הגידי נא לי דודתי, הנה עומד אני כאן שעה ארוכה ושומע כיצד את מרעישה את
השוק בקולך וכיצד את מכריזה על סחורתך בכל כוחך, ברם לא ראיתי עד כה איש פונה אליך וקונה ממך אפילו
בפרוטה אחת; מה תועלת יש איפוא בצעקותיך - כלום אינך מכלה כוחך לריק?

צחקה האשה ואמרה:

- וכי ממה אני מתפרנסת אם לא מתפוחים אלה? כל ערב אני חוזרת ובאה הביתה, מונה את כסף הפדיון ומוצאת
שנשאר לי פרוטות מעטות כריוח ממכירת התפוחים במשך היום, המספיקות לי לפת לחם ולתבשיל כלשהו. מבין מאה
אנשים החולפים ועוברים על פני סלי התפוחים שלי יש ויסור אחד ויקנה. לפעמים אף קרה שיסור אחד מעשרה ויקנה
ממני - הכל כפי שיקרה המקרה באותו יום. ברם אם אפסיק להכריז על סחורתי מי ידע עלי ועל התפוחים שבסלי ומאין
תימצא פרנסתי?

ודומה לכך ענין התוכחה. המוכיח המטיף מוסר מצוה גדולה הוא מקיים ושכר רב מובטח לו על כך. אפשר
ואפשר שתשעים ותשעה אנשים לא ישימו לבם לו ולתוכחתו, לא ישמעו אליו ואולי אף ילעיגו עליו. ברם אם יעלה
בידו להחזיר למוטב אפילו אחד בלבד - והיה זה שכרו הגדול.

אבל אם אדם מתבייש או מתעצל להכריז על סחורתו בקולי קולות, הרי ודאי שאיש לא ידע עליו. ופרנסתו מאין תבוא.,

(משלי ה"חפץ חיים")

שכר המוכיח הוא כל כך גדול שגם אם יתקשה שלא יקבלו דבריו לא יתייאש ולא יתרפה מלהוכיחו

כל אלה הבאים לקיים מצוות "הוכח תוכיח", הבאים למנוע את חבריהם מלעבור על מצוות התורה - אל נא תרפינה ידיהם ואל נא ייעצבו אל לבם, אם יראו שאין הדבר עולה בידם על נקלה, שאין שומעים להם. ודאי, אין מלאכה זו קלה כלל וכלל. וכי לא יהיו כאותו חנווני הרוצה למכור הרבה סחורה - ובשעה שנכנס לחנותו לקוח קשה, כלום יעלה על דעת החנווני לכעוס על הלקוח על שום שהוא ברוך או סרבן או מרבה לעמוד על המקח? כלום יעלה על דעתו לסרב למכור לו? וכי ראיתם מימיכם חנווני שיתלה שלט על דלת חנותו בזו הלשון: "כאן מוכרים רק ללקוחות טובים. לקונים קשים אין מוכרים"? ודאי שאין חנווני כזה.

מוכר חייב להיות סבלן מטבעו וותרן על מידותיו. חייב הוא לדעת לדבר על לבו של קונה ולשדלו בדברים רכים, שאם לא כן לא יוכל להרוויח את לחמו.

אדם שרוצה לשדל את חברו שיעשה דבר מצווה דומה לחנווני שרוצה למכור סחורתו, שהרי אף הוא יקבל שכר, כי גדול שכרם של המסייעים ידי עושי מצווה - אם יש כאלו המקבלים מהם מיד, כאותם לקוחות הנכנסים לחנות וקונים בלא עמידה על המקח, - מוטב. ברם אם יש כאלה שאינם מקבלים מהם, כאותם לקוחות טרדנים וסרבנים, שאין הסחורה נאה בעיניהם והם עומדים הרבה על המקח - ידעו זאת המוכיחים ויבינו, כי יש להשתדל למכור גם להם ואף שכרם מזומן להם, כי בסופו של דבר גם אלו יקנו דבר-מה בחנותם.

הסגולה הכי הגדולה לאריכות ימיו של אדם הוא ההתעסקות בצרכי ציבור וזיכוי הרבים

הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע כשארגן את החברה "מחזיקי הדת" הי' נחוץ שאורגן זו תתעטר בעטרת תפארת של ראש ומנהיג מפורסם וכו', ונתן עיניו בהגאון הקדוש ר' שמעון סופר זי"ע.

על מידתו הערכתו של מרן לרבי שמעון תעיד עובדת מינויו על ידי מרן לראש "מחזיקי הדת". מכיון שמינוי זה עמד בניגוד לרצונו של רבי שמעון להישאר מוצנע ומוסתר מעין רואים, מצא את העוז לסרב בראשונה לקבל את המינוי, בנמקו בענוות חן כי הוא אינו ראוי לאותה אצטלא.

התחנן על נפשו לא להטיל עליו המשרה, שתבטלו מהרבעת תורה. אולם חזקה עליו פקודת מרן, דברי מרן היו לרבי שמעון כדברי האורים והוא הרכין ראשו וקיבל את הגזירה באהבה. מרן אמר לו אז: מקובלני, שכל אדם מוטל עליו סכום מצוות לעשותן בעוה"ז, ולאחר שמקיימן מסתלק הוא מן העולם - אלא שחבל הוא שאנשים כאלה יסתלקו מהר מן העולם, ולכך יש עצה, כפי שמצינו בפסוק: "חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב" (משלי, כב, כט), -אם ראית איש מהיר במלאכתו שגמר את תפקידו ועליו להסתלק מן העולם, יש עצה להטיל עליו את המשימה של "לפני מלכים יתיצב", כדי שימשיך לפעול. גם עתה נחוץ לנו איש אשר לפני מלכים יתיצב ויעסוק בצורכי הציבור. לכן עצתי נתונה לך בזה לקבל עליך את הנהלת "מחזיקי הדת". משגבר עליו לחצו של מרן ביטל רבי שמעון את רצונו והסכים להצעתו של מרן.

(אדמור"י בעלז חלק ב')

מעלת העוסקים בצרכי צבור הגם שלא הועילו ביגיעתם כלום, לא ביטלו זמנם לריק רק ממלאים להם שכרם מן השמים, כאילו עסקו בתורה ומעש"ט

ובאמת עיקר כוונת ההספד שיקנאו החיים בהם ויאמרו ראו כמה יקר הגיע לאיש אשר עסק בעבודת ה' ולמה נחדל אנחנו לעשות כמוהם ובפרט העוסקים בצרכי ציבור כמו שהיה באנשים הנ"ל כמה שעסקו בצרכי ציבור וביטלו לפעמים עי"כ עונת התורה.

ואמרו במד' לר' אבהו הראו שכרו י"ג נהרי אפרסמון ואמר אלו למאן, א"ל לאבהו אמר ואני אמרתי לריק יגעתי וכו'. וצריך ביאור איך חס ושלום יכפור ר"א בשכר תורה ומצות. ופשוטן של דברים כמו שכתבתי כי ידוע ר' אבהו היה קרוב לבי קיסר ושכיה שם כמבואר בגמ' כד הוי ר"א אתי לבי קיסר וכו', וא"כ מא"י מושב ר' אבהו לרומי מושב קיסר דרך רב, וצריך הרבה זמן בהליכה וחזרה וגם שם לבוא אל הקיסר ולהשתדל כי לא בחנם הלך שם צריך גם כן זמן רב כנודע למבקרי פתחי שרים ומכ"ש מלכים גדולים כמו קיסר רומי בימים ההם, וא"כ ביטל עי"כ זמן רב מהתורה והיה פרוש מבה"מ דיבוק חברים וכדומה.

אך אמרו במשנה והעוסקים בצרכי ציבור יהיו עוסקים עמהם לש"ש ואתם מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם, והיינו שלא יצטערו כי ע"י עסיקת צרכי ציבור נתמעט הלמוד ומעש"ט ואמר לא אל תיראו כי מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם מע"ט ותורה בשלימות, וזהו ענין ר"א שפחד שמה שיגע בצרכי ציבור והלך לבי קיסר וכדומה הכל לריק כי מיעט עי"כ תורה ועבודת ה' וזהו אמרו לריק יגעתי, אבל הראו לו משמים כי הקב"ה קבע לו שכר מ"מ ושכרו הרבה מאוד.

(ספה"ק יערות דבש)

מי שמזכה את הרבים השי"ת שומר עליו ועל זרעו בהשגחה מיוחדת שיהיו לברכה בתורה ויראת שמים, וזהו פשט הכתוב כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה

בספר דברי אברהם הביא שבא פעם א' לבית רבו מרן החת"ס זצ"ל והתמרמר לפניו רבו, שע"י שהוא טרור בקהלה גדולה, וגם בלימוד הישיבה, ולהשיב לשואל דבר, עי"ז אין לו פנאי להשגיח על בניו ויוצאי חלציו, ולתהות על קנקנם במה שלומדים, והשיב לו, הלא דהע"ה אמר כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה, ואפש"ל הכוונה שמלוה ונותן אתכל היום שלו, דהיינו העת והזמן שלו לאחרים, ומשגיח עליהם, וזרעו מה תהא עליהם, ע"ז אמרוזרעו לברכה, ובזכות זה אף שהוא אין לו פנאי ועת להשגיח עליהם, השי"ת ישגיח עליהם שיהיו לברכה בתורה ויר"ש, ונהנה רבו מאוד מדבריו, ואמר לו נחמתני בני נחמתני, ואח"כ בשב"ק בסעודה שלישי' סיפר החת"ס לתלמידיו הפי' הזה, והפליא אותו מאוד, והוסיף לפרש בזה הפסוק (משפטים) לא תהי' משכלה ועקרה בארצך את מספר ימיך אמלא, כי בגמ' דרש לא תהי' משכלה ועקרה שלא תהי' עקר מן התלמידים, וכיון שיהי' לך הרבה תלמידים ולא יהי' לך פנאי להשגיח על בניך כי תתן את ימיך רק להשגיח על אחרים, ע"ז אמר השי"ת את מספר ימיך מה שאתה נותן לאחרים אמלא, להשגיח על בניך וב"ב שיהיו לברכה, ודפח"ח. (מובא גם כן בספר טיול בפרדס, ובספר שיח שרפי קודש מובא בשם...)

(המשך אי"ה בגליון הבא)